

YAPAY ZEKÂ ÇAĞINDA HUKUK

İSTANBUL BAROSU
BİLİŞİM HUKUKU KOMİSYONU
YAPAY ZEKÂ ÇALIŞMA GRUBU

NİSAN 2026

BAŞLARKEN

Yapay zekâ teknolojileri, insanların hayatını kolaylaştırma, ekonomik büyümeyi destekleme, sağlık, refah, güvenlik ve mahremiyet konularındaki zorluklarla mücadele etme gibi pek çok hususta büyük bir potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, yıkıcı birtakım teknolojiler gibi, yapay zekâ da bazı riskler taşıyabilir ve emek, güvenlik, mahremiyet, etik ve beceriler gibi çeşitli alanlarda karmaşık toplumsal zorluklara neden olabilir. Bu açıdan toplum üzerindeki tüm etkilerini içerir şekilde yapay zekâyı kapsamlı ve bütünsel bir yaklaşım çok önemlidir.

İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zekâ Çalışma Grubu olarak gelişen yapay zekâ teknolojisinin toplumda, hukuk sisteminde ve mesleğimizde yarattığı etkiler konusunda harekete geçmenin bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz. Buradan hareketle, diğer çalışmalarımız ve 2020 yılından bu yana her ay yayımladığımız bültenler ile gelişen teknolojilerin hukuki bakış açısıyla ele alınmasına yardımcı olmayı ve bu konuda farkındalığı arttırmayı hedefliyoruz. Çalışmalarımıza İstanbul Barosu internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

BU SAYIDA

- 03** FSEK'te Önerilen Değişiklikler Çerçevesinde Yapay Zekâ ve Telif
- 05** Yapay Zekâ Antropomorfizmine Yönelik Yaklaşımı
- 07** Yapay Zekâ Yasalarının Anayasal Sınırı: xAI v. Colorado Davası
- 10** Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği'nin Yapay Zekâ Çerçeve Sözleşmesi'ni Onayladı
- 12** Encyclopaedia Britannica, Yapay Zekâ Eğitimi Nedeniyle OpenAI'ye Dava Açtı
- 14** Bu Ay Neler Yaptık?

FSEK'TE ÖNERİLEN DEĞİŞİKLİKLER ÇERÇEVESİNDE YAPAY ZEKÂ VE TELİF

Av. Dr. Ömer Faruk GÖK

Üretken YZ (“YZ”) sistemlerinin makine öğrenmesi süreçlerinde devasa veri setlerine ihtiyaç duyulmaktadır ve telif eserler de bu veri setlerinin önemli bileşenleridir. Ancak geleneksel telif hukukunun lisanslama pratikleri ile YZ sistemi geliştiricilerinin veri pratikleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Milyarlarca parametre içeren veri setlerinde her bir eser için bireysel lisans müzakeresi yürütmek, işlem maliyetlerini (*transaction costs*) fiilen aşamaz hâle getirmektedir. Telifli eserlerin YZ sistemlerinin eğitiminde nasıl kullanılabileceği konusu, farklı çözümlerle değerlendirilmektedir.

Avrupa Birliği’nin (“AB”) veri madenciliğine (*data mining*) izin veren ve şeffaflık ile çıkma hakkını üleştiren yaklaşımı, Amerika Birleşik Devletleri’nin (“ABD”) adil kullanım (*fair use*) doktrini altında izin verdiği yahut Japonya’nın YZ sistemlerinin eğitimi için getirdiği istisna, tartışmaların devam edeceğini göstermektedir. Türkiye’de ise, öncül bir uygulama olabilecek toplu

lisanslama yoluyla hem teknolojinin gelişimini hem de eser sahiplerinin haklarını koruyabilecek bir teklif (“**Teklif**”) 08.04.2026 tarihinde 2/3634 esas numarasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki Değişiklik Teklifinin Sistemi

Dünyadaki diğer yaklaşımlardan farklı olarak, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda (“FSEK”) önerilen Teklif’te “*dijital alanda hak sahiplerinden tek izin alınmasının fiilen uygulanamaz veya aşırı külfetli olduğu kullanım biçimleri bakımından genişletilmiş toplu lisanslama sistemi kurulmaktadır.*” ifadesine yer verilmektedir.

Teklif ile FSEK’in 1. maddesine yapılan ekleme ile “Ortak Lisanslama Birliği” adında çeşitli meslek birliklerinin birlikte kurdukları tüzel kişiliği haiz bir otorite yaratılmaktadır. **Teklif’e** göre meslek birliklerinin bu birliğe katılma istekleri reddedilemez. Böylece, temsili kabiliyeti bulunan meslek birliklerini bir araya getirip

tek durak ofis mantığıyla tek merkezden lisanslama ve ücret paylaşımı yapılması amaçlanmaktadır. 42/D maddesinin altıncı fıkrasındaki öneriye göre birliğin süresinde kurulamaması halinde Bakanlık tanınan yetkiyi “geçici olarak” meslek birliklerinden birine devredebilecektir.

Lisanslama ve Opt-out

Teklif’in ilk sonucu, **YZ** sistemlerine girdi olarak verilen telif eserlerin ücrete tabi olup olmayacağı yönündeki tartışmayı kapatmasıdır. **ABD**’de tartışılan adil kullanım (*fair use*) doktrini, yine Japonya’daki **YZ** istisnası telif eserlerin ücretsiz kullanılabilceği modeller öngörmektedir. Yine **AB** çerçevesindeki veri madenciliği (*data mining*) ve sistemden çıkma (*opt-out*) mekanizmaları da lisans ücretinden ziyade sanatçılara çıkma hakkı tanımakta ve zorunlu bir ücretlendirme kuralı öngörmemektedir. Tasarı ile eklenen 42/D fıkrası uyarınca, **FSEK**’e tabi eserlerin **YZ** sistemlerinin eğitimi için kullanılması “uygun bedel karşılığında” lisansa tabi tutulacaktır. Böylece adil kullanım (*fair use*) doktrini çerçevesinde ücretsiz kullanıma esas olarak kabul edilen *non-expressive usage* istisnası Türkiye açısından reddedilmiş olacak, eser sahiplerine sistemden çıkma (*opt-out*) hakkı tanıyan ancak ücret ödenmesini öngörmeyen modellerden de ayrılmış olacaktır.

Teklif, bir yandan merkezi bir otorite üzerinden ücreti mukabilinde toplu lisanslamaya imkân yaratırken, öte

yandan hak sahiplerine toplu lisanslama sisteminden çıkma hakkı da tanımaktadır. **AB**’de önerilen bu hakkın teklifte yer bulması dikkat çekicidir. Sistemden çıkma bildiriminin (*opt-out*) ileriye etkili sonuç doğurmasının, hukuki ihtilaflar yaratabileceği de değerlendirilebilir.

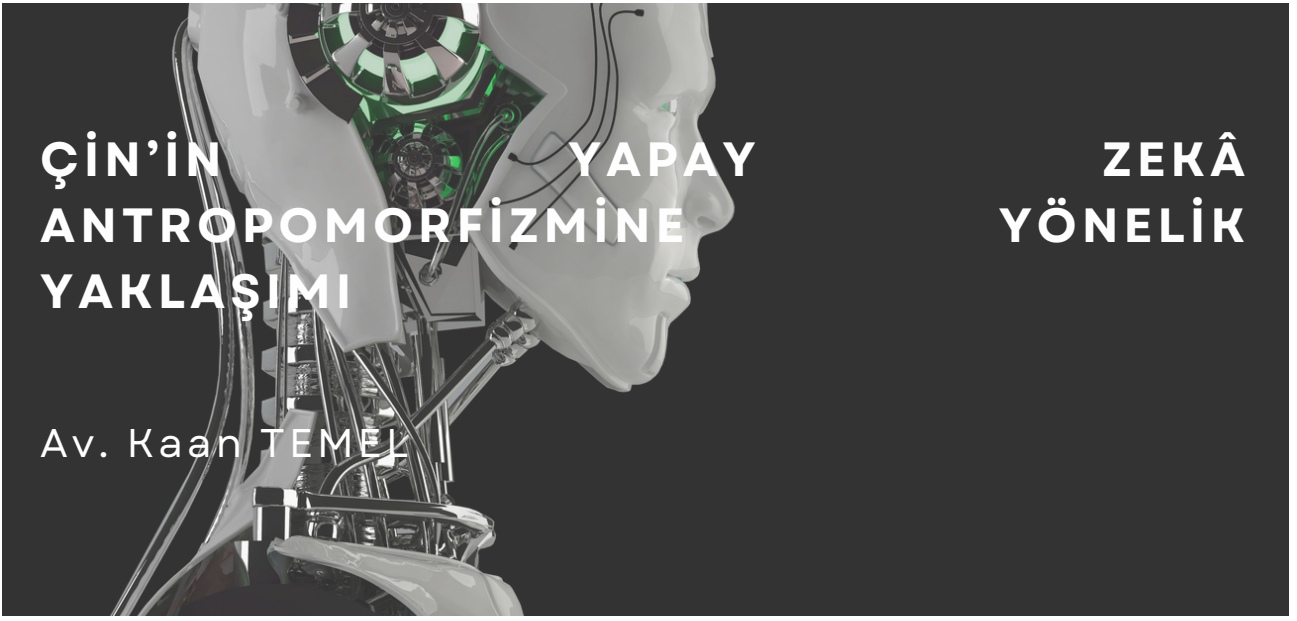
Teklif’te önerilen 42/D maddesinin üçüncü fıkrası ile birlikte, **YZ** sistemleri tarafından sentezlenen seslerin, illüstrasyonların ve dijital replikaların ticari kullanımı “İkame Etkisi” (*substitution effect*) kriteri üzerinden doğrudan lisans tarifesine bağlanmıştır.

Tekelleşme Riskleri ve Gelecek Projeksiyonu

Zorunlu ve tek merkezli lisanslama modeli, işlem maliyetlerini minimize etse de; sistemin yaratabileceği monopol (*tekel*) riskinin şeffaflık ve bağımsız ekonomik denetimlerle dengelenmesi, eser sahiplerinin menfaatlerini korurken küresel teknoloji devlerinin piyasadan çekilme riskini önlemek adına kritik önem taşımaktadır. **FSEK**’te önerilen değişiklikler, telif hukuku ile **YZ** inovasyonu arasında bir barış köprüsü kurma potansiyeline sahiptir. Ancak bu köprünün ayakta kalabilmesi, kurulacak lisanslama birliğinin şeffaflığına, hak sahiplerinin opt-out hakkını engelsiz kullanabilmesine ve teknoloji devleriyle rasyonel bir diyalog yürütülebilmesine bağlı olacaktır.

Detaylı bilgi için:

<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/T2/WebOnergeMetni/a04b8b2f-5095-41c2-9fa4-60a2c7a7f2df.pdf>

Yapay zekâ (“YZ”) teknolojilerindeki gelişmeler, bu sistemlerin insan benzeri duygusal etkileşim kurabilen yapılara dönüşmesine yol açmıştır. Doktrinde bu durum, YZ’nin “antropomorfik” özellikler taşıması olarak ifade edilir. Antropomorfi, insan dışı varlıklara insana özgü özellik, duygu ve niyetlerin atfedilmesidir. Bu tür sistemler, kullanıcılar üzerinde duygusal bağ kurma ve davranışları yönlendirme kapasitesine sahip olup manipülasyon, bağımlılık ve suç işlemeye teşvik gibi riskler doğurur; bu riskler özellikle çocuklar ve yaşlılar bakımından daha belirgindir.

Bu gelişmeler, Çin Halk Cumhuriyeti’nin antropomorfik YZ sistemlerine ilişkin riskleri azaltmayı ve inovasyonu desteklemeyi amaçlayan bir yasa taslağı hazırlamasına neden olmuştur. Çalışmada taslağın temel yaklaşımı, kapsamı, yükümlülükler, yasaklar, yaptırımlar ve uluslararası düzenlemelerle ilişkisi ele alınmaktadır.

Yasanın Uygulama Alanı ve Yasaklar

Yasanın uygulama alanı taslağın ikinci maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre Çin siber uzayı içinde, insan benzeri kişilik özellikleri ve iletişim tarzı sunan, metin, görsel, ses ve video yoluyla kullanıcılarla duygusal etkileşim kurmayı amaçlayan YZ tabanlı tüm ürün ve hizmetler kapsam dâhilindedir.

Yedinci madde ise yasaklı uygulamaları düzenlemektedir. Buna göre suç işlemeyi teşvik eden, müstehcen veya şiddet içeren, üçüncü kişileri aşağılayan, intihara yönlendiren veya kullanıcıları mantıksız kararlara sürükleyen algoritmik manipülasyonlar yasaktır. Bu düzenleme, antropomorfik YZ sistemlerinin insan ilişkilerinin yerini alacak veya kullanıcı psikolojisini yönlendirecek şekilde tasarlanmasını engellemeyi amaçlamaktadır.

Sağlayıcıların Yükümlülükleri

Taslağın 8 ve 9. maddeleri, sağlayıcılara antropomorfik YZ sistemlerinin geliştirilmesinden hizmetin sona ermesine kadar tüm yaşam döngüsünü kapsayan geniş bir güvenlik ve denetim sorumluluğu yüklemektedir. Bu kapsamda sağlayıcıların; algoritmik, etik, veri ve ağ güvenliği süreçlerini kurmaları, risk izleme ve müdahale mekanizmaları geliştirmeleri ve hizmetleri sürekli denetim altında tutmaları gerekmektedir. Düzenleme ayrıca teknik güvenlikle sınırlı kalmayıp kullanıcıların ruh sağlığının korunmasını, duygusal manipülasyonun önlenmesini ve bağımlılık riskine karşı uyarı mekanizmalarının oluşturulmasını da zorunlu kılmaktadır.

Taslak ayrıca çocuklar ve yaşlılar gibi korunmaya muhtaç kullanıcı grupları için özel tedbirler öngörmektedir. Küçüklerin ebeveyn gözetimi olmaksızın bu sistemleri kullanmaları sınırlandırılmakta, yaşlı kullanıcılar ise duygusal manipülasyona karşı korunmaktadır. Vefat etmiş kişilerin dijital olarak yeniden canlandırılmasına yönelik uygulamalara da sıkı sınırlamalar getirilmektedir.

Düzenleme ayrıca sağlayıcılara şeffaflık yükümlülükleri getirmektedir. Kullanıcıların bir YZ sistemiyle etkileşimde bulundukları açık şekilde bildirilmeli, YZ tarafından üretilen içerikler uygun biçimde işaretlenmelidir.

Ayrıca duygusal bağımlılık riski tespit edildiğinde gerekli uyarıların yapılması ve kullanıcıların bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

Yaptırımlar ve Diğer Regülasyonlarla İlişki

Düzenleme, sağlayıcılar bakımından kademeli bir yaptırım sistemi öngörmektedir. Mevcut mevzuatta ihlale ilişkin bir yaptırım bulunması halinde ilgili hükümler uyarınca işlem tesis edilir. Özel bir düzenleme yoksa yetkili idare, ihlalin giderilmesi için uyarı veya kınama bildirimi yaparak süre tanıyabilir. Bu yükümlülüğe uyulmaması veya ihlalin ağır olması halinde ise hizmetin askıya alınması gibi yaptırımlar uygulanabilir.

Sonuç olarak, taslak antropomorfik YZ sistemlerinin risklerini ele alırken inovasyonu da gözetken dengeli bir yaklaşım benimsemektedir. Bu yönüyle Avrupa Birliği Yapay Zekâ Tüzüğü (“AI Act”) ve diğer uluslararası düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, YZ hukuku bakımından dikkat çekici bir örnek teşkil etmektedir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.luizasnewsletter.com/p/chinas-approach-to-ai-anthropomorphism>

https://www.cac.gov.cn/2025-12/27/c_1768571207311996.htm

YAPAY ZEKÂ YASALARININ ANAYASAL SINIRI: xAI V. COLORADO DAVASI

Av. Beste GÖDEN

Yapay zekâ Yasalarının Anayasal Sınırı: xAI v. Colorado Davası

Grok'u geliştiren xAI şirketi Nisan 2026'da Colorado eyaletine karşı, 30 Haziran 2026'da yürürlüğe girmesi planlanan Colorado Eyaleti 24-205 sayılı Senato Yasasının ("SB 24-205") anayasal ilkelere aykırı olması sebebiyle dava açmıştır. Colorado eyaleti tarafından düzenlenen bu yasa, Amerika Birleşik Devletleri'nde ("ABD") YZ sistemlerine yönelik kapsamlı bir denetim mekanizması oluşturmayı amaçlayan ilk eyalet düzeyindeki girişimlerden biri olma özelliğine sahiptir. Yasa; özellikle eğitim, istihdam, bankacılık ve sağlık gibi bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkileyen yüksek riskli alanlarda kullanılan YZ sistemlerini hedef almaktadır. Düzenlemenin temel amacı; algoritmik ayrımcılık riskini asgariye indirmek, sistemlerin çalışma prensiplerine dair şeffaflığı artırmak ve geliştiriciler ile kullanıcılar için risk değerlendirme yükümlülükleri getirmektir.

xAI'ın Hukuki İtirazları: Birinci Ek Madde ve Belirlilik İlkesi

xAI, SB 24-205 Yasasının; ifade özgürlüğünü hukuka aykırı şekilde kısıtladığı, eyalet sınırlarını aşan yetkisiz bir düzenleme niteliği taşıdığı, eyaletler arası ticarete aşırı yük getirdiği, anayasal açıdan belirlilik ilkesine aykırı ve muğlak olduğu ve eşit koruma prensibini ihlal ettiği gerekçeleriyle anayasaya aykırılığının tespitini talep etmektedir. Şirketin itirazları temel olarak şu hukuki dayanaklar üzerine inşa edilmiştir:

1. İfade Özgürlüğü açısından itirazlar

Davanın en güçlü iddialarından biri, ABD Anayasası'nın Birinci Ek Maddesi (First Amendment) kapsamında güvence altına alınan ifade özgürlüğüdür. xAI, Grok'u geliştirirken yaptığı her seçimin ifade edici bir eylem olduğunu savunmaktadır. Bu perspektife göre, devletin tercih ettiği görüşleri YZ sistemlerinin temel yapısına yerleştirme çabası ve bu çıktıların içeriğine müdahale etmesi, korunan ifade hürriyetinin açık bir ihlali olarak nitelendirilmektedir.

xAI'ın ifade faaliyetini kısıtlamanın yanı sıra, kullanıcıların Grok'u kullanarak üretebilecekleri bilgi ve fikirlere erişim hakkını da kısıtlayarak kullanıcıların ifade özgürlüğüne erişim hakkını da kısıtladığını iddia etmektedir.

2. Eyalet Sınırlarını Aşan Düzenleme Yasağı itirazı

Eyaletler arası eşit egemenlik ilkesi, ABD anayasal yapısının ve tarihi hukuk geleneğinin temel taşlarından biridir. xAI, SB 24-205'in yalnızca eyalet dışı davranışlara dayanarak şirket için hukuki sorumluluk yarattığını ileri sürmektedir. Düzenlemede; bir Colorado sakininin eyalet sınırları içinde bulunması veya YZ sisteminin kullanımının eyalet içinde gerçekleşmesi zorunluluğunun aranmaması, yetki aşımı olarak değerlendirilmektedir.

3. Ticaret Maddesi

Ticaret Maddesi (Commerce Clause), eyaletlerin kendi sınırları dışında gerçekleşen ticari faaliyetleri düzenlemesini sınırlandığı gibi, yerel faydası eyaletler arası ticarete getirdiği yükten az olan yasaları da geçersiz kılmaktadır. Federal Yüksek Mahkeme'nin Pike v. Bruce Church kararında ortaya koyduğu Pike Dengesi kuralı uyarınca; yasanın eyaletler arası ticareti gereksiz yere zorlayıp zorlamadığı dört faktör üzerinden değerlendirilmektedir:

- 1.Yasanın yerel faydası
- 2.Ticarete getirdiği yük
- 3.Bu yükün fayda ile orantısı
- 4.Yerel çıkarların ticarete daha az müdahale eden yöntemlerle korunup korunamayacağı.

xAI, yasanın bu dengeyi bozarak ticari faaliyetler üzerinde "aşırı yük" oluşturduğunu savunmaktadır.

4. Belirlilik İlkesi ve Adil Yargılama

ABD Anayasası'nın On Dördüncü Ek Maddesi'nde yer alan Eşit Koruma Maddesi ilkesi uyarınca, yasaların öngörülebilir ve net olması zorunludur. xAI; yasada yer alan algoritmik ayrımcılık, yüksek riskli YZ sistemi ve tarihsel ayrımcılık gibi kavramların yeterince somutlaştırılmadığını iddia etmektedir.

5. Federal Hükümetin Müdahalesi

Davanın gelişim sürecinde ABD Adalet Bakanlığı'nın da görüş sunması, konunun eyalet sınırlarını aşan bir nitelik taşıdığını kanıtlamaktadır. Federal makamlar, söz konusu eyalet yasasının Amerika Birleşik Devletleri'nin küresel YZ lideri konumunu tehlikeye attığını ifade etmektedir. Hukuki yönden YZ geliştiricilerini ve uygulayıcılarını ırk, cinsiyet, din veya diğer korunan özelliklere dayalı ayrımcılık yapmaya zorladığı için eşit koruma maddesini ihlal ettiği belirtilmektedir.

Sonuç

Netice itibarıyla bu dava, YZ çalışmalarında yeknesak bir federal standart oluşturma gerekliliği ile eyaletlerin yerel denetim yetkisi arasındaki gerilimi bir çözüme kavuşturma potansiyeline sahiptir. SB 24-205'in anayasaya uygunluk denetimi, benzer regülasyon hazırlığındaki diğer otoriteler için de

hukuki belirlilik ve yetki aşımı konularında bir sınır çizgisi çizecektir. YZ sistemlerinin denetiminde kamu yararı gözetilirken, anayasal hakların özüne dokunulmaması gerekliliği, bu davanın bilişim hukuku literatürüne kazandıracağı en önemli kazanım olacaktır.

Detaylı bilgi için:

https://leg.colorado.gov/bill_files/47770/download

<https://www.justice.gov/crt/media/1437846/dl>

<https://www.theguardian.com/technology/2026/apr/09/elon-musk-xai-colorado-lawsuit>

<https://statescoop.com/colorado-ag-delaying-ai-law-xai-lawsuit/>

<https://www.reuters.com/legal/government/elon-musks-xai-sues-colorado-over-states-new-ai-law-2026-04-09/>

<https://www.jenner.com/en/news-insights/client-alerts/doj-joins-xai-in-lawsuit-challenging-colorado-ai-act>

Avrupa Parlamentosu (“**Parlamento**”), 11 Mart 2026 tarihinde yapay zekânın (“**YZ**”) temel demokratik değerlere yönelik oluşturduğu riskleri uluslararası düzeyde ele alan Avrupa Konseyi Yapay Zekâ ve İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Çerçeve Sözleşmesi’ni (“**Sözleşme**”) onayladı.

Sözleşme, **YZ** alanındaki mevcut Avrupa Birliği (“**AB**”) politikalarını uluslararası kabul gören bir yapı içine entegre ederek **YZ**’nin hem **AB** içinde hem de küresel ölçekte güvenli ve haklara saygılı biçimde kullanılmasını teşvik etmektedir. Bununla birlikte; şeffaflık, denetlenebilirlik ve etkin gözetimi destekleyerek **YZ** sistemlerinin tüm yaşam döngüsü boyunca katı etik standartlara uygun biçimde işlev görmesini hedeflemektedir.

Sözleşme, **YZ** yönetişimine özgü olarak hazırlanmış hukuken bağlayıcı ilk uluslararası antlaşma niteliğine sahiptir. Kamu otoritelerinin yanı sıra, bu otoriteler adına hareket eden özel

sektör aktörlerinin faaliyetlerini de kapsamaktadır. Özel sektör aktörleri **YZ**’ye bağlı riskleri **Sözleşme**’nin amaçları doğrultusunda gidermekle yükümlü olmaya devam etmekte; söz konusu yükümlülükleri doğrudan uygulamanın yanı sıra eşdeğer bir koruma düzeyini başka yollarla da sağlayabileceklerdir.

Sözleşme’ye ilişkin müzakereler, Avrupa Konseyi (“**Konsey**”) bünyesinde Strazburg’ta kurulan Yapay Zekâ Komitesi’nin (“**CAI**”) gözetiminde Eylül 2022’de başlamış; Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği adına **Konsey** üye devletleri ve Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Meksika ile Japonya dahil çeşitli uluslararası ortaklarla birlikte müzakereleri yürütmüştür.

AB içerisinde **YZ** Tüzüğü ve diğer **AB** mevzuatı iç pazarda çok daha ayrıntılı ve yüksek düzeyde bir koruma sağlamakta olup **Sözleşme**, **YZ** yönetişimi açısından küresel ölçekte bir asgari standart oluşturmaktadır.

Sözleşme, birçok ilke bakımından mevcut **AB** düzenlemeleriyle örtüşmektedir. Bu düzenlemeler; veri yönetimi, siber güvenlik ve şeffaflık konularında bağlayıcı yükümlülükler öngören ve belirli kabul edilemez **YZ** uygulamalarını yasaklayan **YZ** Tüzüğü, kişisel verilerin korunmasına yönelik risk temelli güvenceler içeren **AB** Genel Veri Koruma Tüzüğü ("**GVKT**"), ayrımcılığı yasaklayarak yüksek riskli **YZ** sistemlerinde veri kalitesi ve önyargı giderimini ele alan **AB** ayrımcılık karşıtı hukuku ile ürün güvenliği, sorumluluk ve siyasi reklamcılığa ilişkin sektöre özgü mevzuattır.

Sözleşme ile **AB** Yapay Zekâ Tüzüğü arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. **AB** Yapay Zekâ Tüzüğü, **YZ** sistemlerinin geliştirilmesi, piyasaya arzı ve kullanımı bakımından doğrudan uygulanabilir teknik ve idari yükümlülükler öngören ayrıntılı bir düzenleme niteliğindedir. Buna karşılık **Sözleşme**, insan haklarının korunması, demokrasi, hukuk devleti, hesap verebilirlik, şeffaflık ve etkili denetim gibi temel ilkeleri esas alan uluslararası bir yönetim çerçevesi oluşturmaktadır.

Bu nedenle **AB** Yapay Zekâ Tüzüğü, **YZ** sistemlerine ilişkin ayrıntılı uyum ve denetim kurallarını belirleyen bir düzenleyici araç olarak öne çıkarken, **Sözleşme** devletlerin **YZ** alanında insan hakları temelli politika ve mevzuat geliştirmelerine yön veren üst norm niteliğinde bir uluslararası hukuk metni olarak değerlendirilmektedir.

Sözleşme, **AB** üye devletleri ve dünya genelindeki ortaklara açık bulunmaktadır. Raportörlere göre **AB**, insan onuru, şeffaflık ve hesap verebilirlik temelinde **YZ** yönetimine öncülük etmekte; böylece **YZ**'nin insanlara hizmet etmesi ve açık toplumları güçlendirmesi gerektiğini tüm dünyaya göstermektedir. **Parlamento**'nun onayının ardından **Konsey**, anlaşmayı resmî olarak sonuçlandıracaktır.

Detaylı bilgi için:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20260306IPR37524/parliament-backs-eu-signature-of-framework-convention-on-artificial-intelligence>

ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA, YAPAY ZEKÂ EĞİTİMİ NEDENİYLE OPENAI'YE DAVA AÇTI

Av. Alkan ALTAŞ

Encyclopaedia Britannica ve bağlı kuruluşu Merriam-Webster, kendilerine ait referans materyallerinin yapay zekâ (“YZ”) modellerinin eğitimi için izinsiz kullanıldığı iddiasıyla OpenAI şirketine Manhattan Federal Mahkemesi’nde dava açmıştır.

Britannica tarafından mahkemeye sunulan dava dilekçesinde; Microsoft destekli OpenAI’nin, Britannica çevrimiçi makalelerini, ansiklopedi ve sözlük içeriklerini kullanarak amiral gemisi sohbet botu ChatGPT’yi insan girdilerine yanıt verecek şekilde eğittiği ve Britannica içeriklerinin YZ tarafından üretilen özetleriyle web trafiğini kendine çektiği ileri sürülmüştür. OpenAI şirket sözcüsü ise davaya ilişkin yaptığı açıklamada, modellerinin inovasyona katkı sağladığını ve adil kullanım ilkesine dayandığını beyan etmiştir.

Britannica’nın dava dilekçesinde, OpenAI’nin GPT büyük dil modellerini eğitmek için yaklaşık 100 bin makaleyi hukuka aykırı biçimde kopyaladığı öne sürülmüştür.

Yine dilekçede, ChatGPT’nin Britannica’nın ansiklopedi maddeleri, sözlük tanımları ve diğer içeriklerinin neredeyse aynısını ürettiği ve bu durumun normalde Britannica’nın sitelerini ziyaret edecek kullanıcıları başka yöne çektiği de belirtilmiştir.

Britannica ayrıca OpenAI’yi, içeriklerini yeniden üretmek için izin aldığı izlenimi yaratarak marka hakkını ihlal etmekle ve hatalı YZ halüsinasyonlarıyla Britannica’ya yanlış atıflarda bulunmakla suçlamıştır. Britannica açtığı bu davada, maddi tazminatın yanı sıra, iddia edilen ihlallerin durdurulmasına yönelik mahkeme kararı da talep etmiştir.

Davanın, yazarlar ve haber kuruluşları da dâhil olmak üzere telif hakkı sahiplerinin, içeriklerinin izinsiz biçimde YZ sistemlerinin eğitimi için kullanıldığı gerekçesiyle teknoloji şirketlerine karşı açtığı büyük davalar zincirinin son halkası olduğu görülmektedir. Britannica, geçen yıl bir diğer YZ girişimi Perplexity AI’ye karşı da benzer bir dava açmış olup hukuki süreç hâla devam etmektedir.

Bunlara karşın YZ şirketleri ise sistemlerinin, telif hakkıyla korunan içerikleri yeni bir forma dönüştürdüğü için “adil kullanım” kapsamında değerlendirilmesi gerektiği argümanını öne sürmektedir.

Sonuç olarak söz konusu dava, YZ sistemlerinin geliştirilmesinde telif hakkıyla korunan içeriklerin kullanımına ilişkin hukuki tartışmaların ulaştığı yeni aşamayı göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Özellikle üretken YZ modellerinin eğitiminde gerçekleştirilen veri kullanımının telif hakkı ihlali mi yoksa adil kullanım kapsamında değerlendirilmesi gereken dönüştürücü bir kullanım mı olduğu sorusu, önümüzdeki dönemde bu alandaki yargı kararlarının temel tartışma konularından biri olmaya devam edecektir. Bu davada verilecek kararın yalnızca OpenAI ile Britannica arasındaki uyuşmazlığı çözmekle sınırlı kalmayıp, YZ araçları geliştiricileri ile içerik üreticileri arasındaki hukuki dengenin belirlenmesine ve gelecekte benzer uyuşmazlıklarda uygulanacak ilke ve standartların şekillenmesine de önemli ölçüde katkı sağlaması beklenmektedir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.reuters.com/legal/litigation/encyclopedia-britannica-sues-openai-over-ai-training-2026-03-16/>

BU AY NELER YAPTIK ?

01 Nisan 2026

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan “DANİMARKA’NIN DEEPFAKE VE TELİF HAKKI YAKLAŞIMI: AB İÇİN MODEL OLABİLİR Mİ?” adlı blog yazısı İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

Blog yazısına erişim için:

<https://istanbulbarosu.org.tr/yayinlar/danimarkanin-deepfake-ve-telif-hakki-yaklasimi-ab-icin-model-olabilir-mi>

21 Nisan 2026

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan “YAPAY ZEKÂ YÖNETİŞİMİNDE ABD, AB VE ÇİN MODELLERİ” İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

Blog yazısına erişim için:

<https://istanbulbarosu.org.tr/yayinlar/yapay-zeka-yonetisiminde-abd-ab-ve-cin-modelleri>

BİLİŞİM
HUKUKU
KOMİSYONU

YAPAY ZEKÂ
ÇALIŞMA
GRUBU

HAZIRLAYAN BÜLTEN EKİBİ

Av. Necati Alp ÇELEBİ
Av. Berke Celil AKTAŞ
Av. Berna İNCİ
Av. Perin Selin BIYIKLIOĞLU
ÖZKAZANÇ

BÜLTEN EDITÖR EKİBİ

Av. Nazlı ÖZKUL
Av. Elif TANYERİ
Av. Tuğberk AYDEMİR
Av. İlayda KARAASLAN
Av. Senem DOĞANOĞLU
Av. Ömer Ahmet YÜCEL
Av. Ahmet Emin ÜTNİ